

2017-03-30
U2017/01498/S**Utbildningsdepartementet**Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag om stödmaterial eller allmänna råd avseende anordnandet av lovskola

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att förbereda framtagandet av ett skriftligt material som kan utgöra ett stöd för huvudmännen vid organiserandet av lovskola enligt det förslag som regeringen har lämnat till riksdagen i propositionen En skyldighet att erbjuda lovskola (prop. 2016/17:156). Fattar riksdagen beslut i enlighet med regeringens förslag ska myndigheten färdigställa materialet. Avsikten med materialet är att det ska tydliggöra de förutsättningar som gäller för lovskolans verksamhet och därmed bidra till att lovskolan uppnår sitt syfte. Myndigheten får avgöra om materialet ska utformas som allmänna råd eller som ett stödmaterial. Väljer myndigheten det senare alternativet bör materialet även omfatta sådan undervisning under skollov som huvudmännen anordnar frivilligt.

Skolverket ska vid genomförandet av uppdraget inhämta kunskap och synpunkter från huvudmän med erfarenhet från att bedriva lovskola. Ett barnrättsperspektiv och ett funktionshindersperspektiv ska beaktas vid genomförandet av uppdraget. Uppdraget ska slutföras senast den 31 december 2017.

Bakgrund

I ovan nämnda proposition föreslås att det i skollagen införs bestämmelser om att huvudmän ska vara skyldiga att i vissa situationer erbjuda elever s.k. lovskola. Vidare föreslås en ny definition som innebär att med lovskola avses undervisning inom grundskolan som anordnas enligt skollagen (2010:800)

under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever.

Enligt förslagen i propositionen ska en huvudman erbjuda lovskola till elever som avslutat årskurs 8 och som riskerar att i nästa årskurs inte nå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte bli behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskola ska även erbjudas elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått sådan behörighet. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 8 respektive 9 och uppgå till minst 50 timmar i båda fallen.

Vidare föreslås att den tid som en elev har deltagit i sådan lovskola som huvudmannen frivilligt har anordnat under perioden från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 respektive 9 till och med vårterminen påföljande år, får räknas av från ett erbjudande om lovskola. Om eleven under en sådan period har deltagit i lovskola i minst 50 timmar behöver huvudmannen inte erbjuda eleven lovskola i juni det aktuella året. Tiden för lovskola ska inte, enligt förslagen i propositionen, ingå i den minsta totala garanterade undervisningstiden enligt skollagen. Lovskola som anordnas enligt skollagen ska ingå i grundskolan.

Förslaget om skyldighet att erbjuda lovskola syftar till att huvudmännen ska kunna välja under vilka lov undervisningen ska förläggas. Utgångspunkten att lovskola i första hand ska förläggas till sommarlovet bygger på uppfattningen att många huvudmän av praktiska skäl, liksom i dag, främst kommer att erbjuda lovskola efter vårterminens slut. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

Skälen för regeringens beslut

Det är viktigt att alla de elever som huvudmännen kommer vara skyldiga att erbjuda lovskola ges goda förutsättningar att kunna delta i lovskola och att undervisningen håller hög och god kvalitet. Därför är det viktigt att huvudmännen i god tid informerar elever och deras vårdnadshavare om möjligheten att delta i lovskola. Lovskolan som anordnas enligt skollagen utgör en del av grundskolan och det innebär att eleverna har samma rättigheter när de går i lovskola som när de får sin obligatoriska utbildning. Det innebär bl.a. att undervisningen ska vara anpassad efter den enskilde elevens behov och i de fall det behövs ska extra anpassningar göras och särskilt stöd ges. En viktig del är att kartlägga vilka kunskaper eleven behöver för att uppnå

behörighet till gymnasieskolans nationella program och därefter organisera lovskolan så att eleven kan utveckla sådana kunskaper. I detta sammanhang bör särskilt beaktas lovskolans betydelse för nyanlända elever. Vidare är en huvudman skyldig att erbjuda elever som avslutat årskurs 9 prövning för betyg i de ämnen som eleven fått undervisning i inom ramen för lovskolan.

I propositionen om lovskola lämnas förslag om att det ska införas bestämmelser som innebär att 10 kap. 25 och 30 §§ skollagen inte är tillämpliga på lovskolan. Dessa paragrafer reglerar dels en elevs rätt att i vissa fall bli mottagen i en grundskola som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, dels skyldigheten att placera en elev vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Det innebär att en huvudman, i syfte att kunna forma lämpliga undervisningsgrupper, är fri att samla lovskolans elever vid någon eller några av huvudmannens skolenheter. Vidare föreslås i propositionen att det ska vara möjligt för en huvudman att med bibehållet huvudmannaskap överlämna uppgifter inom lovskola till en annan huvudman på entreprenad. I samband med entreprenad är det möjligt att överlämna den myndighetsutövning som hör till en lärars undervisningsuppgift. Däremot är det inte möjligt att överlämna rektorns myndighetsutövning. Rektorn på den skolenhet där lovskola bedrivs har dock ett ansvar för att bl.a. leda och samordna det pedagogiska arbetet. Den rektorn fattar också i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av skollagen eller andra författningar och som inte utgör myndighetsutövning.

Det övergripande syftet med ett skriftligt stödmaterial för lovskolan är att skapa goda förutsättningar för en likvärdig utbildning. Därför är det viktigt att huvudmännen ges adekvat stöd i arbetet med att erbjuda och organisera lovskolan med utgångspunkt i att eleverna ska få ta del av en undervisning som möter deras förutsättningar och behov så att syftet med lovskolan uppnås. I arbetet med en likvärdig utbildning ingår även att låta eleverna på ett rättssäkert sätt genomgå prövning för betyg.

Skolverket bör därför få i uppdrag att förbereda framtagandet av stödmaterial eller allmänna råd som ska utgöra ett stöd vid erbjudandet och organiserandet av lovskola enligt skollagen, dvs sådan lovskola som en huvudman är skyldig att erbjuda och sådan lovskola som anordnas i syfte att räknas av från ett sådant obligatoriskt erbjudande (se 10 kap. 23 a och 23 b §§ skollagen). Det kommer även fortsättningsvis finnas möjlighet att få

bidrag enligt förordningen (2014:47) om statsbidrag för undervisning under skollov för sådan undervisning under skollov som inte anordnas enligt skollagen. Om Skolverket väljer att utarbeta ett stödmaterial bör det, i den mån det är möjligt, även omfatta sådan frivilligt anordnad undervisning under skollov. Det första tillfälle som huvudmännen föreslås att bli skyldiga att erbjuda lovskola är i juni 2018. För att huvudmännen ska ges rimliga förutsättningar att organisera lovskola bör Skolverkets uppdrag slutredovisas senast den 31 december 2017.

På regeringens vägnar

Helene Hellmark Knutsson

Erik André

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Socialdepartementet/JÄM
Finansdepartementet/BA
Kulturdepartementet/DISK
Riksdagen/utbildningsutskottet